

BOG

SKOVEN OG FLODEN (/BOEGER/SKOVEN-OG-FLODEN)

Af Karl Ove Knausgård (/forfattere/karl-ove-knausgard) (2021)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/skoven-og-floden) for at anmelde

Facebook
(<http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/skoven-og-floden&title=Skoven og floden>)

Tweet (<https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/skoven-og-floden&status=Skoven og floden+http://litteratursiden.dk/boeger/skoven-og-floden>)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET

En fan møder sit idol, når Karl Ove Knausgård besøger Anselm Kiefer til en tankevækkende samtale om livets rolle i kunsten og omvendt.

([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/)

SEARCH_BLOCK_FORM=870970-

BASIS%3A38789872&FRAGMENT=CONTENT)

ANMELDELSE

23 mar.21

(/users/mads-damso)

Af Mads Damsø (/users/mads-damso)
Skribent

En fan møder sit idol, når Karl Ove Knausgård besøger Anselm Kiefer til en tankevækkende samtale om livets rolle i kunsten og omvendt.

I 'Skoven og floden' forsøger Karl Ove Knausgård at nærme sig et af sine store idoler - verdens *måske* største kunstner, Anselm Kiefer.

"Visse mennesker er kendte på en sådan måde at man ikke forventer at møde dem, det er som om de lever i en anden verden. Sådan forholder det sig med skuespillere, sangere og politikere, vi ser deres ansigter overalt, men selv er de altid et andet sted. Det gælder også kunstnere, men på en lidt anden måde: Det er ikke deres ansigt der er kendt, men deres værk, og det navn der ombølger det."

Når jeg skriver, at Knausgård forsøger at *nærme* sig Kiefer, skal det forstås helt bogstaveligt og fysisk, idet Knausgård på bagkant af at være blevet ramt af nogle meget overvældende følelser, imens han står foran Kiefers værker i London i 2014, på næsten stalker-agtig vis beslutter sig for at kontakte Kiefer per mail under påskud af at ville låne nogle af hans billeder til en bog. Men i første omgang svarer Kiefer ham ikke. Knausgård skriver, at *"det var som at sende et brev ind i et sort hul"*, og der skal derfor flere omveje til, før der endelig er kontakt. I første omgang til Kiefers manager Waltraud Forelli, der styrer al praktikken i Kiefers hverdag, sådan at den store kunstner kan hellige sig skabelsen af nye værker.

Knausgård kan ikke huske præcis, hvornår han blev fascineret af Kiefers værker for første gang, men Kiefer var allerede i Knausgårds teenageår en etableret kunstner.

"... hans kunst stod for noget som jeg dengang intuitivt værdsatte, og som jeg ikke kan finde noget bedre ord for end alvor ... det var ikke muligt at le ved synet af Kiefers mørke, glødende billeder af nazistiske bygninger i ruiner eller hans blyeoler. Eller, jo, selvfølgelig kunne man godt le, men latteren ville være total kikset. Latteren ville udstille den der lo, ikke det vedkommende lo ad. Nej, foran Kiefers billeder blev man stille."

Disse alvorlige følelser, som overvælder Knausgård, når han står foran Kiefers værker, kommer til at stå i skærende kontrast til hans første møde med kunstneren, som finder sted i Paris i hans atelier, en kæmpe stor lagerhal, der som et andet raritetskabinet er fyldt til randen med kunstprojekter, der er i proces. Midt i denne jungle, der desuden også fungerer som kunstnerens hjem, kommer Kiefer pludselig Knausgård i møde på en cykel, som han parkerer lige foran ham: *"Aha, en viking! Sagde han højt og klukkede."*

At der kan komme så alvorlige kunstværker ud af en så storgørende showmand er i første omgang svært for Knausgård at forstå. Så Knausgård laver en aftale med New York Times Magazine om at skrive en artikel om Kiefer, og på den baggrund bliver en række møder med dette mystiske og modsætningsfyldte menneske sikret.

Det er en meget stor fornøjelse at følge med i disse møder, når Knausgårds skrivelser veksler imellem beskrivelsen af Kiefers menneskelige karakteristika og Knausgårds egne analyser af kunstnerens arbejde, der for ham siger alt om kunstens rolle i livet og omvendt. Vi bevæger os fra det lettere morsomme i, at Kiefer for eksempel konsekvent kalder Knausgård for Klaus, som om han ikke rigtig ved, hvem Knausgård er, og Knausgård der i ren forlegenhed ikke får rettesat ham, til de mere tunge ture tilbage til Kiefers fortid, fra mindet om en autoritær far i barndommens Schwarzwald til skyggerne af nazismen i efterkrigsårenes Tyskland, der også strækker sine forgreninger ind på universitetet i Freiburg, hvor Heidegger havde til huse.

Faderskikkelsen og nazismen, to emner der på hver sin måde, forstås de læsere, der har nydt Knausgårds *Min Kamp* (<https://litteratursiden.dk/boeger/min-kamp-1-roman>) (2009-11), interesserer Knausgård mere end en bare en smule. At Kiefer også bruger digteren Paul Celan i sine værker, den selvsamme digter som Knausgård knuselsker igennem en analyse på omtrent hundrede sider mod slutningen af 'Min kamp', lige inden det fem gange længere essay om Hitler optræder, siger alt om den forbundethed, som Knausgård må føle i løbet af de fem år, det tager ham at researche på artiklen.

Det kan være en smertelig og svær proces at skulle udlevere sit idol på godt og ondt: "... det [er] en af mine mest grundlæggende erfaringer som forfatter at det at skrive om andre mennesker, om hvordan man oplever dem, næsten altid rummer et moment af forræderi." I 'Skoven og floden' finder Knausgård den helt rette balance, og man får aldrig følelsen af, at Knausgård gør Kiefer uret med sine betragtninger. Knausgård skriver imidlertid både helt nøgternt og til tider højtragende filosofisk, hvad han ser og tænker, og det gør han lige så vanvittigt godt, som han gjorde det i sin seneste essaysamling *I kyklopernes land* (<https://litteratursiden.dk/boeger/i-kyklopernes-land-tekster-2009-18>) (2018).

Det skal nævnes, at man både udenpå og indeni 'Skoven og floden' finder flere særdeles stemningsfulde billeder, der på smukkeste vis knytter an til teksten, som enhver fan af Knausgårds essays eller Kiefers kunst bør unde sig at læse.

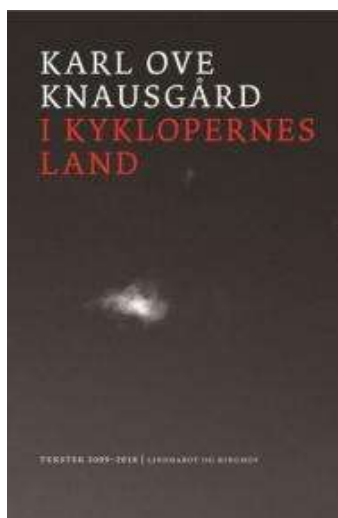
BOGDETALJER

Andre bøger af Karl Ove Knausgård

(/index.php/boeger/morgenstjernen)
MORGENSTJERNEN
(/INDEX.PHP/BOEGER/MORGENSTJERNEN)
Af Karl Ove Knausgård

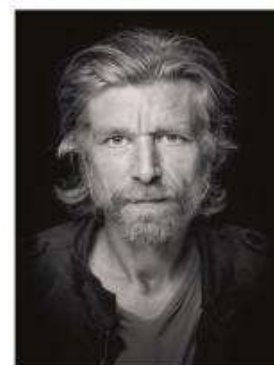

(/index.php/boeger/i-kyklopernes-land-tekster-2009-18)
I KYKLOPERNES LAND (/INDEX.PHP/BOEGER/I-KYKLOPERNES-LAND-TEKSTER-2009-18)
Af Karl Ove Knausgård

(/index.php/boeger/fuglene-under-himlen)
FUGLENE UNDER HIMLEN
(/INDEX.PHP/BOEGER/FUGLENE-UNDER-HIMLEN)
Af Karl Ove Knausgård

KARL OVE KNAUSGÅRD

HVORFOR SKRIVER JEG?

Umhardt og Bieghol

(/index.php/boeger/hvorfor-skriver-jeg)
HVORFOR SKRIVER JEG?
(/INDEX.PHP/BOEGER/HVORFOR-SKRIVER-JEG)
Af Karl Ove Knausgård

